

مجمع عمومی

سازمان ملل

توزیع: محدود

تاریخ: ۹ آبان ۱۳۹۶

نسخه اصلی: انگلیسی

A/C.3/72/L.41

اجلاس هفتاد و دوم

کمیته سوم

موضوع دستور جلسه شماره (C) ۷۲

ارتقاء و حفظ حقوق بشر: اوضاع حقوق بشر و گزارش‌های گزارشگرهای ویژه و نمایندگان

آلبانی، استرالیا، اتریش، بلژیک، بلغارستان، کانادا، کرواسی، قبرس، چک، دانمارک، استونی، فنلاند، فرانسه، آلمان، ایسلند، ایرلند، اسرائیل، ایتالیا، لتونی، لیختن‌شتاین، لیتوانی، لوکزامبورگ، مالت، (دولت فدرال) میکرونزی، موناکو، هلند، نروژ، لهستان، اسلوانی، اسپانیا، سوئد، توالو، پادشاهی متحد بریتانیای کبیر و ایرلند شمالی، ایالات متحد آمریکا:

پیش‌نویس قطعنامه

وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران

مجمع عمومی،

به پیروی از منشور سازمان ملل متحد، همچنین اعلامیه جهانی حقوق بشر^۱، پیمان‌نامه‌های بین‌المللی حقوق بشر^۲ و سایر ابزارهای بین‌المللی حقوق بشر،

^۱ Resolution 217 A (III).

^۲ Resolution 2200 A (XXI), annex.

با یادآوری قطعنامه‌های قبلی وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران، که مورد اخیر آن قطعنامه‌ی شماره‌ی ۷۱/۲۰۴ مورخ ۱۹ دسامبر ۲۰۱۶ می‌باشد،

۱- با توجه به گزارش دبیرکل سازمان ملل^۳ که به دنبال قطعنامه ۲۰۴/۷۱ در ۳۱ اکتبر ۲۰۱۷ به مجمع عمومی ارائه شده است و گزارش گزارشگر ویژه^۴ شورای حقوق بشر در مورد وضعیت حقوق بشر در ایران که در ۱۴ اگوست ۲۰۱۷ به دنبال قطعنامه ۳۴/۲۳ شورای حقوق بشر^۵ در تاریخ ۲۴ مارس ۲۰۱۷ که درباره‌ی وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران ارائه شده‌اند؛

۲- از وعده‌های رئیس جمهور جمهوری اسلامی ایران در چند موضوع مهم حقوق بشری به ویژه در راستای حذف تبعیض علیه زنان و اعضای اقلیت‌های قومی کماکان استقبال می‌کند؛

۳- تصدیق می‌کند که تغییرات پیشنهاد یا تصویب‌شده قانونی و اجرائی در جمهوری اسلامی ایران، از جمله آئین دادرسی کیفری جدید، لایحه رسیدگی به جرائم اطفال و نوجوانان، قانون الحاق یک ماده به قانون مبارزه با مواد مخدر و منشور حقوق شهروندی اگر به طور مناسب اجرا شوند، به برخی از نگرانی‌های حقوق بشری اشاره دارند؛

۴- از تعامل جمهوری اسلامی ایران با کمیته‌های معاهده‌ها، از جمله از طریق ارائه گزارش‌های ادواری به آن‌ها استقبال می‌کند و به‌ویژه تعامل دولت جمهوری اسلامی با کمیته حقوق کودک و کمیته حقوق افراد معلول و شرکت در بررسی دوره جهانی را در نظر می‌گیرد؛

۵- همچنین از تلاش‌های صورت گرفته از جانب جمهوری اسلامی ایران در میزبانی از تعداد کثیری از پناهندگان افغانستانی همراه با تضمین دسترسی آنان به خدمات بنیادین، به‌ویژه دسترسی به مراقبت‌های بهداشتی و آموزش و پرورش برای کودکان استقبال می‌کند؛

۶- متعاقباً از تماس در حال انجام و گفت‌وگو میان جمهوری اسلامی ایران و گزارشگر ویژه در مورد وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران و همچنین دعوت از سایر دارندگان کرسی گزارشگری ویژه استقبال می‌کند؛

۷- از آمادگی اعلام شده شورای عالی ایرانی حقوق بشر (ستاد حقوق بشر قوه قضائیه) و سایر مقامات ایرانی برای گفت‌وگوهای دوطرفه در مورد حقوق بشر استقبال می‌کند؛

۸- به نتیجه انتخابات ریاست جمهوری و شوراهای شهر و روستا در اردیبهشت ۱۳۸۶ و روند مسالمت‌آمیز آن که با حضور بالای شرکت کنندگان همراه بود و موجب شد که تعدادی از زنان در شوراهای محلی حضور یابند توجه می‌کند، در عین حال نگرانی خود را از رد صلاحیت تعداد زیادی از کاندیداها به شمول همه کاندیداها برای ریاست جمهوری در روندهایی غیر شفاف ابراز می‌دارد؛

۹- نگرانی جدی خود را نسبت به فراوانی هشداردهنده صدور و اجرای احکام اعدام توسط جمهوری اسلامی ایران با نقض تعهدات بین‌المللی‌اش به انضمام تحمیل مجازات اعدام به افراد زیر ۱۸ سال و افرادی که در زمان ارتکاب جرم کمتر از ۱۸ سال سن داشته‌اند و اعدام‌های انجام شده برای جرم‌هایی که به عنوان جرایم بسیار شدید محسوب نمی‌شوند،

³ A/72/562

⁴ A/72/322 and A/72/322/Corr.1.

⁵ See *Official Records of the General Assembly, Seventy-second Session, Supplement No. 53 (A/72/53)*, chap. IV, sect. A.

و بر مبنای اعترافات اجباری برای افرادی که در زمان ارتکاب جرم کمتر از ۱۸ سال سن داشته‌اند با نقض کنوانسیون حقوق کودک^۶ و میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی^۲ صورت گرفته است، اعلام می‌کند و نگرانی خود را نسبت به تداوم بی‌اعتنائی به سیستم‌های حفاظتی شناخته‌شده بین‌المللی به شمول اعدام‌های اجرا شده بدون اطلاع‌رسانی به خانواده یا وکیل قانونی زندانیان ابراز می‌دارد و دولت جمهوری اسلامی را به لغو اعدام در ملاءعام در قانون و عمل، که برخلاف بخشنامه مبنی بر پایان این عمل صادره از سوی رئیس سابق قوه قضائیه در سال ۲۰۰۸ است، فرا می‌خواند؛

۱۰- جمهوری اسلامی را فرا می‌خواند که در قانون و عمل در تطابق با متمم‌های قانون مجازات اسلامی و تضمین‌های قانون اساسی و تعهدات بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران، اطمینان دهد که هیچکس مورد شکنجه و سایر رفتارها و یا مجازات‌های خشن، غیرانسانی یا تحقیرآمیز که ممکن است شامل خشونت‌های جنسی و تنبیه‌های به شدت نامتناسب با خصلت بزه، نیز بشود، قرار نمی‌گیرد؛

۱۱- مصرانه از جمهوری اسلامی ایران می‌خواهد که به استفاده گسترده و سیستماتیک بازداشت خودسرانه به شمول استفاده از چنین اقداماتی در مورد افراد دوتابعیتی و خارجی پایان دهد و در قانون و در عمل، تضمین‌های روندی برای اطمینان از رعایت استانداردهای محاکمه عادلانه، از جمله دسترسی به موقع به وکیل منتخب متهم از زمان دستگیری و در تمام مراحل محاکمه و همه استیناف‌ها، حق مصونیت از شکنجه و دیگر رفتارها و مجازات‌های بی‌رحمانه، غیرانسانی و یا تحقیرآمیز حمایت کند و برای آزادی زندانیان در انتظار محاکمه از زندان، وثیقه و شرایط معقول دیگری را در نظر بگیرد؛

۱۲- از جمهوری اسلامی ایران می‌خواهد که برای رسیدگی به شرایط بد زندان و از بین بردن محرومیت از دسترسی به درمان پزشکی کافی و خطر مرگ ناشی از آن که زندانیان با آن مواجه هستند اقدام کند و به بازداشت خانگی مستمر و پایدار چهره‌های رهبری‌کننده اپوزیسیون انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۸۸ که به‌رغم نگرانی جدی درباره سلامتی ایشان در آن به سر می‌برند، و همچنین محدودیت‌های اعمال شده بر بستگان و وابستگان‌شان از جمله از طریق دستگیری آنها پایان دهد و جمهوری اسلامی ایران را فرامی‌خواند که ناظران معتبر و مستقلی را در زندان‌ها برای تحقیق شکایات در مورد سوءاستفاده تعیین کند؛

۱۳- همچنین از جمهوری اسلامی ایران از جمله شاخه‌های قضایی و امنیتی آن می‌خواهد که در قانون و در عمل، محیطی سالم و توانمندساز که در آن یک جامعه مدنی مستقل، متنوع و کثرت‌گرا بتواند فارغ از بازداری و ناامنی فعالیت کند، ایجاد کند و جمهوری اسلامی ایران را مصرانه فرامی‌خواند که در قانون و در عمل به محدودیت‌های گسترده و جدی حق آزادی بیان، عقیده، تجمع و تشکل مسالمت‌آمیز، چه آنلاین و چه آفلاین از جمله آزار و اذیت، ارباب و تعقیب مخالفان سیاسی، مدافعان حقوق بشر، فعالان حقوق زنان و اقلیت‌ها، رهبران کارگری، فعالان حقوق دانشجویان، دانشگاهیان، فیلمسازان، روزنامه‌نگاران، وبلاگ‌نویسان، کاربران و گردانندگان صفحات رسانه‌های اجتماعی، کارکنان رسانه‌ها، رهبران مذهبی، هنرمندان، وکلا و اشخاص متعلق به اقلیت‌های مذهبی به رسمیت شناخته‌شده و نشده و خانواده‌های آنها پایان دهد و متعاقباً از جمهوری اسلامی ایران می‌خواهد که افرادی که به صورت خودسرانه به خاطر استفاده از حقوق مشروعشان بازداشت شده‌اند، آزاد کند و لغو احکام خشن ناروا، از جمله مجازات اعدام و تبعید طولانی مدت در داخل کشور برای استفاده از چنین آزادی‌های اساسی ای را مورد بررسی قرار دهد و به اقدامات تلافی‌جویانه علیه افراد، از جمله کسانی که با مکانیسم‌های حقوق بشری سازمان ملل متحد همکاری می‌کنند، پایان دهد؛

۱۴- به شدت مصرانه از جمهوری اسلامی ایران می‌خواهد که در قانون و در عمل، همه اشکال تبعیض و سایر موارد نقض حقوق بشر علیه زنان و دختران را از جمله در ارتباط با حق آزادی تحرک، حق برخورداری از بالاترین استانداردهای قابل دسترسی سلامت جسمی و روانی و حق کار ایشان، لغو کند و اقداماتی برای اطمینان بخشی به حفاظت از زنان و دختران در مقابل خشونت و حفاظت و دسترسی برابر آنان به عدالت صورت دهد و نسبت به میزان

⁶ United Nations, Treaty Series, vol. 1577, No. 27531

نگران‌کننده وقوع ازدواج زود هنگام و اجباری کودکان چنانکه توسط کمیته حقوق کودک توصیه شده است، توجه نشان دهد و در جهت ترویج، یاری و توانمندسازی مشارکت زنان در رهبری و فرایندهای تصمیم‌گیری به همراه به رسمیت شناختن امکان تحصیل زنان در تمام سطوح تحصیلی در جمهوری اسلامی ایران، اقدام کند و محدودیت‌های دسترسی برابر زنان به تمام جنبه‌های آموزش و مشارکت برابر در بازار کار و در تمام جنبه‌های زندگی اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی را از میان بردارد؛

۱۵- از جمهوری اسلامی ایران می‌خواهد که در قانون و در عمل، همه اشکال تبعیض و سایر موارد نقض حقوق بشر را علیه افراد متعلق به اقلیت‌های مذهبی، قومی، زبانی و دیگر اقلیت‌ها از بین ببرد، از جمله عرب‌ها، آذری‌ها، بلوچ‌ها و کردها، ترکمن‌ها و مدافعان ایشان و نه محدود به این افراد؛

۱۶- نگرانی جدی خود را در مورد تداوم محدودیت‌های شدید و تضییقات مرتبط با حق آزادی اندیشه، وجدان، مذهب یا عقیده، محدودیت‌ها در ایجاد مکان‌های عبادت، حملات به اماکن عبادت و گورستان‌ها و دیگر موارد نقض حقوق بشر، به‌شمول و نه محدود به آزار، ارباب، اذیت، دستگیری‌ها و بازداشت‌های خودسرانه، ممانعت از دسترسی به آموزش و تحریک به نفرت که منجر به خشونت علیه اشخاص متعلق به اقلیت‌های مذهبی به رسمیت شناخته شده و نشده، از جمله مسیحیان، یهودیان، مسلمانان صوفی، مسلمانان سنی، یارسانان، زرتشتی‌ها و اعضای جامعه بهائی و مدافعان آنها در جمهوری اسلامی ایران می‌شود، ابراز می‌دارد و از دولت جمهوری اسلامی ایران می‌خواهد که تمامی زندانیان مذهبی را که عضویتشان در یک گروه اقلیت مذهبی به رسمیت شناخته شده یا شناخته نشده یا فعالیتشان در آن گروه‌ها بازداشت شده‌اند به شمول اعضای رهبری بهائی توسط کارگروه بازداشت‌های خودسرانه شورای حقوق بشر که حاکی از بازداشت خودسرانه ایشان از سال ۱۳۸۷ ذکر شده‌اند، آزاد کند، در قانون و در عمل، همه اشکال تبعیض را، از جمله محدودیت‌های اقتصادی مانند بستن محل کسب و کار و مصادره اموال و بنگاه‌ها، لغو پروانه کار و ممانعت از استخدام در بخش‌های عمومی و خصوصی معین به‌شمول منصب‌های دولتی یا نظامی و دفاتر انتخابی و دیگر موارد نقض حقوق بشر علیه افراد متعلق به اقلیت‌های مذهبی به رسمیت شناخته شده و نشده، لغو کند و به مصونیت کسانی که جرایمی علیه افراد متعلق به اقلیت‌های مذهبی مرتکب می‌شوند، پایان دهد؛

۱۷- از جمهوری اسلامی ایران می‌خواهد که یک فرایند پاسخگویی جامع در قبال تمام موارد نقض جدی حقوق بشر را تعبیه کند، از جمله در مورد وابستگان به سازمان‌های قوه قضائیه و امنیتی ایران، و از دولت جمهوری اسلامی ایران می‌خواهد که به مصونیت آنان از مجازات به خاطر چنین مواردی از نقض حقوق بشر خاتمه دهد؛

۱۸- همچنین از جمهوری اسلامی ایران می‌خواهد که به تعهدات خود تحت معاهدات حقوق بشری که به آنها پیوسته است، پایبند باشد و از هر گونه حق تحفظی که مبهم می‌باشد و یا می‌تواند ناسازگار با هدف و منظور معاهده باشد، صرف نظر کند و در قبال مشاهدات نهایی نهادهای معاهده‌هایی که جمهوری اسلامی ایران به آنها پیوسته است، اقدام کند و تصویب یا پیوستن به معاهدات بین‌المللی حقوق بشری که در حال حاضر جزئی از آن نیست، مورد بررسی قرار دهد؛

۱۹- متعاقباً از جمهوری اسلامی ایران می‌خواهد که تعامل خود را با سازوکارهای بین‌المللی حقوق بشر تعمیق بخشد، از طریق:

(الف) همکاری کامل با گزارشگر ویژه در مورد وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران، از جمله با پذیرش درخواست‌های مکرر وی برای بازدید از کشور به منظور انجام مأموریت؛

(ب) افزایش همکاری با دیگر مکانیسم‌های گزارشگری ویژه، از جمله از طریق تسهیل پاسخگویی به تقاضاهای دراز مدت گزارشگران ویژه موضوعی به دسترسی به کشور برای گزارشگرانی که با وجود دعوت‌نامه دائمی صادر شده توسط جمهوری اسلامی ایران دسترسی به قلمرو کشور برایشان محدود و یا رد شده است، بدون تحمیل شرایط ناروا برای این بازدیدها؛

(ج) اجرای تمام پیشنهادهای پذیرفته شده در چرخه اول بررسی دوره‌ای جهانی در سال ۱۳۸۹، و چرخه دوم آن، در سال ۱۳۹۳، با مشارکت کامل و واقعی جامعه مدنی مستقل و سایر ذینفعان در روند اجرا و از طریق تعهد سازنده در

سومین چرخه پیش رو در سال ۱۳۹۸؛

د) تداوم همکاری با سازمان ملل متحد از جمله دفتر کمیساریای عالی سازمان ملل برای حقوق بشر آن در زمینه حقوق بشر و اصلاح سیستم قضایی بر مبنای تعامل جمهوری اسلامی ایران در روند بررسی دوره‌ای جهانی؛

ه) پیگیری تعهد خود مبنی بر ایجاد یک نهاد مستقل ملی حقوق بشر، که در روند چرخه‌های نخست و دوم بررسی دوره‌ای جهانی آن توسط شورای حقوق بشر داده شد، با توجه به پیشنهاد کمیته حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی؛

۲۰- جمهوری اسلامی ایران را فرامی‌خواند که وعده‌های رئیس جمهوری اسلامی ایران در ارتباط با نگرانی‌های حقوق بشری را به صورت اقدامات مشخصی که به بهبود مشهود منجر شود، در اسرع وقت تداوم بخشد و تضمین کند که قوانین ملی کشور سازگار با تعهداتش تحت قوانین بین‌المللی حقوق بشر و اجرای آنها مطابق با تعهدات بین‌المللی‌اش باشد؛

۲۱- همچنین از جمهوری اسلامی ایران می‌خواهد به نگرانی‌های اساسی تاکید شده در گزارش دبیر کل و گزارشگر ویژه در مورد وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران توجه کند، و همچنین در قانون و در عمل به فراخوان‌های خاص به اقدام که در قطعنامه‌های قبلی مجمع عمومی یافت می‌شوند، توجه کند، و به طور کامل به تعهدات حقوق بشری خود احترام بگذارد؛

۲۲- به شدت دارندگان کرسی گزارشگری ویژه موضوعی را تشویق می‌کند که با نگاهی تحقیقی و گزارشگرانه، به وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران توجه ویژه مبذول بدارند؛

۲۳- از دبیرکل درخواست می‌کند که به هفتاد و سومین نشست مجمع عمومی از پیشرفت‌هایی که در اجرای این قطعنامه حاصل می‌شود، منجمله راه‌حل‌ها و توصیه‌های بهبود و اجرای آنها گزارش دهد، و همچنین یک گزارش مقطعی به شورای حقوق بشر در نشست سی و هفت آن شورا ارائه دهد؛

۲۴- تصمیم می‌گیرد که به بررسی وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران در جلسه هفتاد و سوم خود تحت عنوان "ارتقاء و حفاظت از حقوق بشر" ادامه دهد.

ترجمه از: کارگروه ترجمه نهاد "همه حقوق بشر برای همه در ایران"

۱۲ آبان ۱۳۹۶

۳ نوامبر ۲۰۱۷